

مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار

تأمین مالی

گردآوری و تدوین:
مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار

سری کتاب‌های سازمانی / کاربردی

سری کتاب‌های سازمانی - کاربردی، بر اساس سیاست تحول علمی و تعالی سازمانی دانشگاه جامع امام حسین (ع) چاپ و منتشر می‌شود که پاسخگویی و مسئولیت محتوای علمی کتاب به عهده رده مربوطه می‌باشد.

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

مؤسسه چاپ و انتشارات

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این دانشگاه جامع امام حسین (ع) محفوظ است.

- عنوان: تأمین مالی
- گردآوری و تدوین: مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار
- صفحه آرای: سعید محمودی
- ناظر فنی چاپ: سید محمدباقر موسوی
- نوبت چاپ: اول (شهریورماه ۱۳۹۸)
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ سپاه
- شمارگان: ۲۰۰ نسخه
- قیمت: ۳۱۰,۰۰۰ ریال
- نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین(ع)، معاونت پژوهش و فناوری، مؤسسه چاپ و انتشارات، تلفن: ۷۴۱۸۸۲۶۰
- مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین(ع)، تهران: ۸۸۳۹۳۹۷ تلفن: ۷۴۱۸۸۲۷۴

سخن ناشر

بسم الله الرحمن الرحيم

«يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ»

خداوند مقام این ایمان و دانسمندان عالم را (در دو جهان) رفیع می‌گرداند.

(سوره مبارکه مجادله - آیه ۱۱)

ارزش و جایگاه علم و دانش بدون تردید در اسلام تا آن پایه است که خداوند کریم در قرآن مجید، ابلاغ رسالت رسول خود را برای هدایت به ریت، اقرار آغاز نمود.

هدایت بشر، تکامل، سعادت، ترقی، منافع اقدس الهی در گرو کسب معرفت و تحصیل علم و دانش است، علمی که به تعبیر استاد شهید مطهری، زمایی عقل است و انسان خداجوی، معبود خود را در آن می‌یابد.

یکی از مسئولیت‌های مهم هر دانشگاه در کنار تعلیم و تربیت، نشر کتب و آثار علمی است. معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه جامع امام حسین (ع)، نیز به منظور مشارکت فعال در بالندگی و رشد فرهنگی و علمی جامعه، دستیابی به مرجعیت علمی در حوزه‌های نامبرده و ایفای رسالت خطیر خود در تولید دانش و انتشار یافته‌های علمی، افتخار و تلاش دارد تا زمینه مساعد لازم را جهت تشویق پژوهشگران و اساتید محترم در عرصه تولید علم، فراهم و تسهیل نماید.

امید است در سایه الطاف بیکران الهی و با گسترش فعالیت‌های انتشاراتی مناسقه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع)، این رسالت خطیر تحقق یابد.

در پایان بر روح تابناک امام راحل (ره) و شهدای گرانقدر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس درود می‌فرستیم و با آرزوی توفیقات هرچه بیشتر مقام معظم رهبری و خدمتگزاران اسلام و کشور، از اساتید، فرهیختگان و اهل نقد و نظر تقاضا داریم با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را یاری فرمایند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

معاونت پژوهش و فناوری

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
(نه)	پیشگفتار.....
۱	فصل اول: بانکداری
۲	□ بانکداری.....
۲	□ تاریخچه بانکداری.....
۲	✽ بانکداری در جهان.....
۵	✽ بانکداری در ایران.....
۹	□ انواع بانکداری.....
۹	✽ بانکداری سنتی.....
۹	✽ بانکداری اسلامی.....
۱۳	□ بانکداری اسلامی در ایران.....
۱۶	□ تفاوت بین بانکداری اسلامی و سنتی.....
۲۰	□ امکانات و ظرفیت بانکهای اسلامی برای مشارکت در توسعه.....
۲۷	فصل دوم: ابزارهای نوین تأمین مالی اسلامی
۲۸	□ ابزارهای نوین بازارهای مالی اسلامی (صکوک).....
۲۹	□ تعریف صکوک.....
۳۱	□ سیر تاریخی انتشار اوراق بهادار مالی اسلامی (صکوک).....
۳۳	□ اثرهای انتشار اوراق بهادار اسلامی (صکوک).....
۳۳	□ ریسک اوراق صکوک.....
۳۴	✽ تعریف ریسک.....
۳۵	✽ مفهوم مدیریت ریسک صکوک.....

- ۳۵..... ❖ عوامل بروز ریسک اعتباری در صکوک
- ۳۵..... ❖ ریسکهای بازار
- ۳۶..... ❖ ریسک نرخ بهره (ریسک نرخ بازدهی)
- ۳۶..... ❖ ریسک نرخ ارز
- ۳۶..... ❖ ریسک اعتبار و ریسک شراکت
- ۳۶..... ❖ ریسک حفظ معیارهای شرعی
- ۳۷..... ❖ ریسکهای عملیاتی
- ۳۷..... ❖ راهبردهای ممکن برای مدیریت ریسک صکوک
- ۳۸..... □ ویژگیها و مزایای و محدودیتهای اوراق بهادار اسلامی (صکوک)
- ۳۸..... ❖ ویژگیهای امنیتهای بهادار اسلامی
- ۳۹..... ❖ مزایای اوراق صکوک
- ۴۰..... ❖ محدودیتهای امنیتهای صکوک
- ۴۱..... □ مقایسه اوراق بهادار اسلامی (صکوک) با ابزارهای مرسوم دارای درآمد ثابت ...
- ۴۱..... ❖ وجوه اشتراک
- ۴۱..... ❖ وجوه افتراق
- ۴۲..... □ انواع اوراق بهادار اسلامی (صکوک)
- ۴۲..... ❖ صکوک اجاره
- ۴۵..... ❖ ویژگیهای اصلی اوراق اجاره
- ۴۶..... ❖ صکوک سلف یا سلم
- ۴۷..... ❖ صکوک استصناع
- ۴۹..... ❖ صکوک مضاربه
- ۵۳..... ❖ صکوک مشارکت
- ۵۴..... ❖ صکوک مزارعه
- ۵۵..... ❖ صکوک مساقات
- ۵۸..... ❖ صکوک مراجه
- ۵۹..... ❖ صکوک وقف
- ۶۰..... ❖ صکوک مشارکت رهنی

- ❖ صکوک جعله ۶۱
- ❖ صکوک اختیار فروش تبعی ۶۳
- ❖ صکوک اختیار معامله ۶۴
- ❖ صکوک وکالت بیمه‌ای ۶۴
- ❖ صکوک قرارداد آتی ۶۶
- ❖ صکوک منفعت ۶۷
- ابزارهای برای پوشش انواع ریسک ۷۴
- ❖ ریسک سی (صاحبان منافع آتی) ۷۴
- ❖ ریسک ستریا ۷۵
- ❖ ریسک نقدشوندگی ۷۵
- ابزارهای برای سرمایه‌گذاران در حوزه‌های مختلف ۷۵
- معافیت مالیاتی ۷۶
- ابزاری با بازدهی مطلوب نسبت به سایر فرصت‌های سرمایه‌گذاری ۷۶
- اوصاف اوراق بهادار (صکوک) منفعت ۷۶
- ❖ لزوم قرارداد اوراق منفعت ۷۶
- ❖ معوض بودن قرارداد اوراق منفعت ۷۷
- ❖ منجر بودن ۷۹
- ❖ عهده‌ی بودن ۷۹
- ❖ قطعی بودن ۷۹
- ❖ فوری بودن ۸۰
- ❖ مغایبی بودن ۸۰
- ❖ رضایی یا تشریفاتی بودن قرارداد اوراق منفعت ۸۱
- ❖ آزاد، ارشادی یا تحمیلی بودن ۸۲
- انواع اوراق بهادار منفعت ۸۲
- ❖ واگذاری منافع آینده‌ی دارایی‌های بادوام ۸۲
- ❖ واگذاری خدمات آینده ۸۳

□ هدف از انتشار اوراق منفعت ۸۴

✱ نیاز به منابع عظیم ۸۵

✱ وجود منابع سرگردان ۸۵

✱ صکوک بهترین انتخاب برای مسلمانان ۸۶

□ ضرورت انتشار ابزارهای نوین مالی اسلامی (صکوک) ۸۷

□ زیرساخت‌های لازم برای توسعه اوراق منفعت ۸۸

□ اوراق منفعت ابزار مناسبی برای توسعه سیاستهای پولی، مالی و بانکی ۸۹

□ ریسک‌های مرتبط با اوراق (صکوک) منفعت ۹۲

✱ ریسک‌های مالی ۹۳

□ تفاوت اوراق منفعت نسبت به سایر انواع صکوک ۹۹

فصل سوم: اوراق صکوک منفعت ۱۰۳

□ بررسی اقتصادی اوراق (صکوک) منفعت ۱۰۶

✱ از دید معیارهای اقتصاد خرد ۱۰۶

✱ از دید معیارهای اقتصاد کلان ۱۰۶

✱ رشد تولید ۱۰۷

✱ ابزار مناسبی برای سیاست پولی ۱۰۷

□ مبانی و دلایل اعتبار و مشروعیت اوراق (صکوک) منفعت در فقه ۱۰۸

✱ ممنوعیت اکل مال به باطل ۱۰۸

✱ ممنوعیت ضرر و ضرار ۱۰۹

✱ ممنوعیت غرر ۱۱۰

✱ ممنوعیت ربا ۱۱۰

✱ مشروع بودن موضوع قرارداد ۱۱۰

✱ صوری نبودن قراردادها ۱۱۱

□ مبانی و دلایل اعتبار و مشروعیت اوراق (صکوک) منفعت در حقوق ۱۱۱

✱ اصل صحت در عقود و قراردادها ۱۱۱

- ✻ عرف ۱۱۴
- ✻ تفویض امور به انسان ۱۱۴
- تبیین وضعیت فقهی و حقوقی اوراق (صکوک) منفعت در ایران ۱۱۵
- ✻ عقد اجاره و اوراق منفعت ۱۱۶
- ✻ ویژگی‌های عقد اجاره ۱۱۸
- ✻ عقد سلم (سلف) و اوراق منفعت ۱۲۷
- ✻ عقد صلح و اوری منفعت ۱۲۸
- سرانجام یک ورق بهادار منفعت ۱۲۹
- ✻ استیفاء ۱۳۰
- ✻ اقاله ۱۳۰
- ✻ استهلاك ۱۳۰
- الگوی عملیاتی اوراق منفعت ۱۳۰
- ✻ الگوی عملیاتی انتشار اوراق منفعت (عمرمی) ۱۳۱
- ✻ الگوی توسعه موقوفات با استفاده از انتشار اوراق منفعت ۱۳۲
- ✻ الگوی توسعه صنعت هتلداری و برج‌سازی ۱۳۳
- ✻ الگوی تأمین مالی پروژه‌های کلان صنعت حمل‌ونقل شلو ۱۳۴
- تفاوت و شباهت میان الگوی منفعت عمومی و خصوصی ۱۳۶
- بازار ثانویه اوراق بهادار (صکوک) منفعت ۱۳۷
- روابط حقوقی میان عناصر اصلی اوراق (صکوک) منفعت ۱۳۷
- ارزشگذاری اوراق منفعت ۱۳۸
- فعالان بازارهای صکوک منفعت ۱۳۹
- ✻ بانی ۱۴۰
- ✻ مؤسسه واسطه (ناشر) ۱۴۰
- ✻ مؤسسه امین ۱۴۰
- ✻ سرمایه‌گذار ۱۴۱
- قلمرو کاربردهای انتشار اوراق منفعت ۱۴۱

۱۴۱.....	* کاربرد عمومی
۱۴۴.....	* کاربرد تخصصی
۱۴۶.....	□ محدودیتهای انتشار اوراق بهادار منفعت
۱۴۶.....	* محدودیت شرعی بازار ثانوی اوراق منفعت
۱۴۶.....	* ریسک اوراق منفعت
۱۴۷.....	* توجه اقتصادی
۱۴۷.....	□ مداخلت مالیاتی اوراق منفعت
۱۴۸.....	□ مشکلات و موانع انتشار صکوک منفعت
۱۵۱.....	فصل چهارم: وثیقه‌گذاری اوراق بهادار اسلامی
۱۵۲.....	□ وثیقه
۱۵۳.....	* وثیقه منقول
۱۵۵.....	* وثیقه غیرمنقول
۱۵۵.....	□ نحوه توثیق اوراق بهادار اسدومی
۱۵۶.....	□ توثیق اوراق بهادار در قوانین جاری
۱۷۶.....	□ توثیق اوراق بهادار اسلامی
۱۸۷.....	□ نحوه اجرای اوراق بهادار اسلامی
۱۸۷.....	□ شرایط فروش صکوک وثیقه
۱۹۳.....	فهرست منابع